

Enerji Bakanı Albayrak'ın açıklamasına sektörden destek

RÜZGÂR DEĞİŞMELİ

Enerji Bakanı Berat Albayrak'ın, güneş ve rüzgâra dayalı elektrik üretimiyle alakalı "Model değiştirmemiz gerekiyor" açıklamasına sektörden destek geldi. Adnan Polat, Türkiye'nin tercihini yerli ve yenilenebilir enerjiden yana yapması gerektiğini söylerken, "Rüzgârda 2023 hedefini 20 bin megavat olarak belirleyen Türkiye, mevcut yatırım modelini değiştirerek bu hedefe ulaşabilir" diyor.

Merve ERDİL

ELEKTRİK üretiminde doğalgazın payını hafifletmeye çalışan Türkiye'nin, yenilenebilir enerji dönüşümüyle dışa bağımlılıktan kurtulması mümkün. Yenilenebilir enerji sektöründe son dönemde yatırım modeli ve devlet destekleri gündemde. Düşen elektrik fiyatları nedeniyle, döviz cinsinden alım desteği sunan YEKDEM'e tabi santral sayısında büyük artış yaşanması sonucunda, bazı desteklerde değişikliğe gidilebileceği konuşuluyor. Enerji sektörü temsilcileri, yenilenebilir enerjiye geçişi hızlandırmak için devlet destek mekanizmasının devam etmesi ve mevcut yatırım modelinde değişikliğe gidilmesi gerektiğini savunuyor. Türkiye'nin ilk rüzgâr enerjisi yatırımcılarından Adnan Polat, "Büyüme hızı düşünce ve petrol ile gaz fiyatlarında düşüşler başlayınca, arz-talep dengesi bozuldu ve ilk defa enerji fazlası ve ucuzluğu oldu. Ama eğer uzun vadeli planımızı yapıyorsak bununla ilgili Türkiye olarak bir karar vermemiz lazım. Burada bir yol ayrımında olduğumuzu söyleyebiliriz; Türkiye bu kararını yenilenebilir enerjiden yana yapacaksa, gereğini yapmalı. 'Önümüzdeki 30 yılın projeksiyonu bu' deyip, kesin kaideler, kuralları koyup, değiştirmeden, bunun arkasında durmalıyız" diyor.

Polat Holding Yönetim Kurulu Başkanı Adnan Polat, Türkiye'nin orta-uzun vadeli enerji yol haritasını belirlemek zorunda olduğu bir dönemden geçtiğini vurgulayarak, şöyle konuşuyor: "Rüzgâr enerjisinin birinci gününden itibaren var. Rüzgâr enerjisinin belirlenen hedefi 2023'e kadar 20 bin MW yapılması. 8 yıl var ama henüz 4.700 MW'tayız. Rüzgârda mevcut yarışma modelinin uygun olduğu kanaatinde değiliz. Belirlenen hedef, 10-20 MW'luk tesislerle varlabilecek bir hedef değil. Üst düzeyde ön yeterlilik koyup, gerçek yatırımcıları tespit edip, onlara yüksek kapasitelerde lisans verip, o yatırımları yaptırmak lazım. Devletin hedefi, 2023 hedefi olan bu 20 bin MW'ı yapıp, hiç olmazsa her yıl minimum 3 milyar dolar ödeyecekleri doğalgaz bedelinden tasarruf etmek olmalı. Tesislere 40-50 yıllık lisans verildiğine göre yıllık 3 milyar dolar deseniz 150 milyar dolar tasarruf anlamına geliyor."

ARPA BOYU YOL GİTTİK

Enerji Bakanlığı ve EPDK'nın büyük çaplı yatırımları yapabilecek firmaları bildiğini söyleyen Polat, "10 bin MW'ın üstünde lisans verildi ama hayata geçen 4.700 MW. 15 senedir az gittik, uz gittik, arpa boyu yol gittik gibi. 20 bin MW hedefine lisanslama modeli değiştirilerek hala ulaşılabilir. Almanya ile aynı dönemlerde başladık. İki ülkede de yenilenebilir enerji sıfır. Almanya güneşte 40 bin MW'a ulaştı. Üstüne üst-lük Almanya'da güneş faktörü bizim yarımız kadar. Türkiye'de güneş enerjisi, lisanssız olarak 500 MW. Rüzgârda da Almanya 40 bin MW'a dayandı. Belki ilk yatırım biraz pahalı gibi ama 50 yıllık tesisler olacak. Bakıyoruz petrol üreten ülkeler hepsi güneş enerjisi yapmaya başladı. Bu işe girdiğimiz tarihten beri 20 yıldır savunduğumuz bir şey var, Türkiye olarak yerli kaynaklarımıza dönmeliyiz" diyor.

Fotoğraf: ...

Fabrika kurmaya hazır firmalar var

POLAT, yenilenebilir enerjide büyüme hızlandıkça Türkiye'de makine ekipman üretiminin de hızlanacağını kaydederek, "Su anda kanat fabrikası, kule fabrikası var, fakat esas türbin jeneratör fabrikası kurmaya hazır firmalar var. Yarım ortam müsait olsa gelip yatırımı yapacaklar, biz de dâhil. Bu yatırımlar yapılsa, istihdamın yanında, teknoloji transferi olacak, ihracat imkanı olacak. Bugün İzmir'deki kanat fabrikasından Japonya, Almanya, Kanada ve Amerika'ya ihracat yapıyor ki yatırımı yapan da Alman firması. Yüzde 80'ini ihrac ediyor çünkü Türkiye'de şu anda tüketemiyor, kapasiteyi kullanmıyor" diye konuşuyor.

Destek süresi 5 yıl uzasın

DEVLETİN, yenilenebilir enerji kaynaklarından elektrik üretimine sağladığı alım desteği 10 yıllık ve bazı santraller için süre dolmak üzere. Polat, bu konuda "Alım garantileri bittiği için 10 yılı doldurmuş ve doldurmakta olan santrallerde büyük endişe var. Krediler aşağı yukarı 15 yıllık. Destek mekanizması ilk kurgulandığında, tevkifler bittiğinde piyasa fiyatları ile benzer olacağı yönünde beklenti vardı. Petrol fiyatlarının düşmesiyle elektrik fiyatları çok aşağı indi. Alım garantili fiyatlarla bugünkü elektrik fiyatı arasında 2.5-3 dolar/cent'lik bir fark oluştu. Destek süresinin 5 yıl daha uzatılması lazım" diyor.

Bir kuruş temettü dağıtamadık

2.5-3 cent'lik fark nedeniyle birçok santralin spot piyasada elektrik satmak yerine, Yenilenebilir Enerji Kaynakları Destekleme Mekanizması YEKDEM'e yönlendiğini ve ortaya çıkan maliyet nedeniyle, bazı destek miktarlarında değişikliğe gidilebileceğinin kuşlusu yansıdığını sordüğümüzda Polat, "Bizim en eski santralimiz 8 yıllık, daha bir kuruş temettü dağıtamadık. Bu değişiklikler olursa ve alım destekleri azaltılırsa, mevcut yatırımlar da zora girer ve borçlarını ödeyemez. Bankalar da finanse etmez. Belki kısa vadede pahalıdır ama 30 yıllık süreçte bu yatırımlar ülkeye katma değer

Rüzgârcılar dernek kuracağız

CUMHURBAŞKANI Recep Tayyip Erdoğan'ın yenilenebilir enerjiyi başından beri desteklediğini ve yerli türbin üretiminin bir an evvel başlamasını da çok istediğini dile getiren Polat, "Yeni bir Enerji Bakanımız var. Kendisi de bizim şansızca yenilenebilir enerji kaynaklarının finansmanı üzerine doktora yapmış, yani konuya hâkim. Bizim beklentilerimiz Sayın Bakanın bu sektörü daha da yukarılara taşımaya, önünü açmaya şeklinde. Öyle olacağına inanıyoruz. 2 hafta evvel sektörde gerçek anlamda yatırım yapan firmaların hemen hemen hepsi ile toplantı yaptık. Rüzgâr Santrali Sahipleri ve İşletmecileri Derneği'ni de yakında kuracağız" ifadelerini kullanıyor.

